

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-09-22
Besvaras senast
2023-10-06

Till statsrådet Johan Forssell (M)

2023/24:20 Nedskärning av stödet till utvecklingsforskning

Att mer stöd ska gå till Ukraina håller majoriteten av svenskarna med om, men det är mycket tveksamt om det har samma stöd att det ska ske på bekostnad av att Sverige förlorar anseende och inflytande i biståndsarbetet på flera andra områden. Att skära ned anslaget för forskningssamarbete med mer än hälften, från 960 till 440 miljoner kronor är inte bara tondövt utan rycker undan mattan för stöd till forskning och högre utbildning i fattiga länder och för stöd till internationella och regionala forskningsprogram av betydelse för dessa länder eller för att möta gemensamma utmaningar.

I slutet av juni tog regeringen nästa steg i att isolera Sverige och försvaga vår ställning i det internationella samarbetet när hela Vetenskapsrådets finansiering av utvecklingsforskning drogs in. Det innebär att Vetenskapsrådet måste avbryta pågående beredningsprocessen av redan inskickade ansökningar och att de ansökningar som redan har lämnats in inte kommer att bedömas.

I DN kan vi läsa följande: ”Enligt uppgift till DN från Vetenskapsrådet berörs ansökningar inskickade från knappt 250 forskare. Men många fler forskare påverkas eftersom ansökningarna ofta handlar om internationella samarbetsprojekt, främst med forskare i Afrika eller Asien.”

Statsrådet Forssell förklarade det chockartade beslutet att dra in hela Vetenskapsrådets finansiering av utvecklingsforskning med att ”vi fasar ut det här på ett ansvarsfullt sätt. Det är en avtrappning som sker.” Definitionen av avtrappning kan behöva uppdateras om detta är den nya innebörden.

Den högre utbildningen ska vara fri från politisk styrning, och vi i Sverige ska ha fri forskning. Att kraftigt skära ned anslag för forskningssamarbete och dra in finansiering av utvecklingsforskning riskerar att ses som politisk styrning. Att inte tydligt motivera dessa beslut gör att frågan om politisk styrning av forskningen och inskränkande av den akademiska friheten ställs.

Forssell har ett ansvar att tydligt redogöra hur regeringen motiverar dessa neddragningar. Att kriget i Ukraina skulle vara det enda skälet är otillräckligt.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Johan Forssell:

1. Vilka skäl ligger till grund för beslutet att skära ner stödet till utvecklingsforskning, och vilka följder anser statsrådet att detta får för svensk kunskapsutveckling och Sveriges anseende och inflytande i utvecklingssamarbetet?
2. Vilka skäl ligger till grund för beslutet att dra in Vetenskapsrådets finansiering av ny utvecklingsforskning?
3. Vad menar statsrådet med sitt uttalande om "avtrappning" när det gällande forskningsanslaget handlar om en halvering och i fallet Vetenskapsrådet om hela summan avsatt till utvecklingsforskning?
4. Kommer statsrådet att se till att mer pengar läggs till anslaget för forskningssamarbete i kommande budgetar för att inte försämra Sveriges förmåga att stödja och bidra till kunskap för utveckling i arbetet för att möta akuta globala utmaningar?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren